

Siseministeerium

Pikk tn 61, Kesklinna linnaosa
Tallinn, Harju maakond 15065
E-post: info@siseministeerium.ee

09.02.2024, nr 88

Koopia:

Sander Salmu, Kliimaministeerium, sander.salmu@kliimaministeerium

Ain Tatter, Kliimaministeerium, ain.tatter@kliimaministeerium

Eda Rembel, Kliimaministeerium, eda.rembel@kliimaministeerium

PÖÖRDUMINE

Seadusemuudatuse eelnõu algatamiseks

Lugupeetud härra Lauri Läänemets

Eesti Rahvusvaheliste Autovedajate Assotsiatsioon (ERAA) on autovedusid teostavate ettevõtjate vabatahtlik ühendus. Assotsiatsiooni eesmärgiks on autoveonduse kui tegevusala arendamine ning liikmete huvide ja õiguste kaitsmine.

Autovedusid teostavate ettevõtete majandustegevus sõltub peamiselt sõidukijuhtidest. Teadaolevalt on autojuhtide puuduse probleem globaalne ja süvenev, nii ka Eestis, mistõttu mängivad sektoris olulist rolli kolmandatest riikidest pärit töötajad. Välismaalastest töötajate kaasamine rahvusvaheliste autovedude tegemiseks on hädavajalik, et veondusturul teiste riikide (Läti, Leedu, Poola jt) vedajatega konkureerida. Siinkohal tuleb märkida, et eelnimetatud riikides on välistööjõu kasutamise võimalused palju lihtsamad ning vähempiiravamad, mistõttu Eesti ettevõtted on sunnitud konkurentsiasu alla vanduma. Näiteks Leedus on kolmandatest riikidest pärit autojuhtide arv üle 80000 kui Eestis on see arv ainult 2000, vahe on neljakümnekordne. Eesti autoveoettevõtted konkureerivad eelkõige just nimetatud riikide ettevõtjatega, mistõttu on oluline, et ühisel turul konkureerimisel oleksid võimalikult sarnased lähtealused. Muul juhul tekivad paratamatult turueelised ettevõtjatele, kelle päritoluriigis on kehtestatud leebemad nõuded tegutsemisele.

Välismaalaste töötamist Eesti Vabariigis reguleerib eelkõige välismaalaste seadus (VMS).¹ VMS § 179 lg-s 3 on sätestatud, et *välismaalane, kes taotleb tähtajalist elamisloa töötamiseks ja kes on enne Eestis elanud töötamiseks antud tähtajalise elamisloa alusel vähemalt viis aastat, peab oskama eesti keelt vähemalt A2-tasemel*. Seadusandja on nimetatud nõuet põhjendanud sellega, et *välismaalasel on peale töötamiseks antud tähtajalise elamisloa saamist 5 aastat aega õppida eesti keel nõutud tasemel selgeks*.² Mõistame seadusandja³ ja ühiskonna soovi, et eesti keele oskus on üks olulisemaid eeldusi, et ühiskonda sulanduda ja

¹ Avaldamisviide RT I, 06.07.2023, 120.

² Välismaalaste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse 617 SE eelnõu seletuskiri, vastu võetud 13.06.2018.

³ Samas.

selles toimuvat mõista. Välismaalasele on riigi keele oskus vahend, et saavutada näiteks parem haridus ja töökoht, ent keeleoskus on tähtis ka ühiskonnale, kui pidada silmas lõimumist ja eesti keele säilimist. Toetame täielikult Siseministeriumi hinnangut,⁴ mille kohaselt on otstarbekas rakendada keele oskuse nõuet just uutele riiki saabujatele, kuna need välismaalased on elamisloa taotlemisel teadlikud eesti keele nõude olemasolust ning saavad 5 aasta jooksul astuda samme eesti keele omandamiseks vajalikul tasemel juhul kui nad soovivad ennast Eestiga pikemaajaliselt siduda. Toetame ka kõiki teisi kaalutluspunkte regulatsiooni vastuvõtmisel.

Vaatamata eeltoodule leiame, et keeleoskuse nõuet tuleks rakendada nende isikute puhul, kelle osas on põhjendatud eeldus, et nende töökoht asub Eestis ja nad jäävad ka Eesti Vabariiki pikemaajaliselt elama, samuti nende, kelle töö ja elustiil võimaldavad nn. esmase viieaastase perioodi jooksul eesti keelt piisavalt õppida. VÕS § 179 lg 3 selgitustes toodu kohaselt on A2-tasemel keeleoskuse omandamise eelduseks 5-aastane riigis elamine. Enamike kutsealade puhul on selline nõue mõistlik ja võimalik, kuna töö tegemine toimub Eesti Vabariigis. Siiski on ameteid, mis eeldavad enamiku ajast välisriikides viibimist, näiteks rahvusvaheliste vedude autojuhi amet. Selgitame, et autojuhtide puudus on eriti terav just rahvusvahelistel vedudel ning valdavalt tullaakse välisriikidest autojuhina tööle just seetõttu, et töö ei ole lokaalne ega toimu ühes riigis. Eestis käiakse lühiajaliselt, keskmiselt võib-olla mõned päevad kuus ning ka tööväliseid perioode (puhkepäevad, puhkus) ei veedeta reeglina Eestis, vaid oma koduriigis.

Eeltoodust johtuvalt teeme ettepaneku muuta välismaalaste seadust ja võimalikke sellega seonduvaid seadusi selliselt, et kehtestada erisus VMS § 179 lg-s 3 nimetatud isikute puhul rahvusvaheliste vedude autojuhtidele. Teisisõnu, palume lisada VMS § 179 lg 4 eesti keele oskuse nõudest vabastatud välismaalaste hulka rahvusvaheliste vedude autojuhid.

Heale koostööle lootma jäädes

Lugupidamisega

Ermo Perolainen /digiallkiri/
ERAA tegevjuht

Jüri Sulin, juri@eraa.ee, tel. 5749 5338

⁴ Samas.